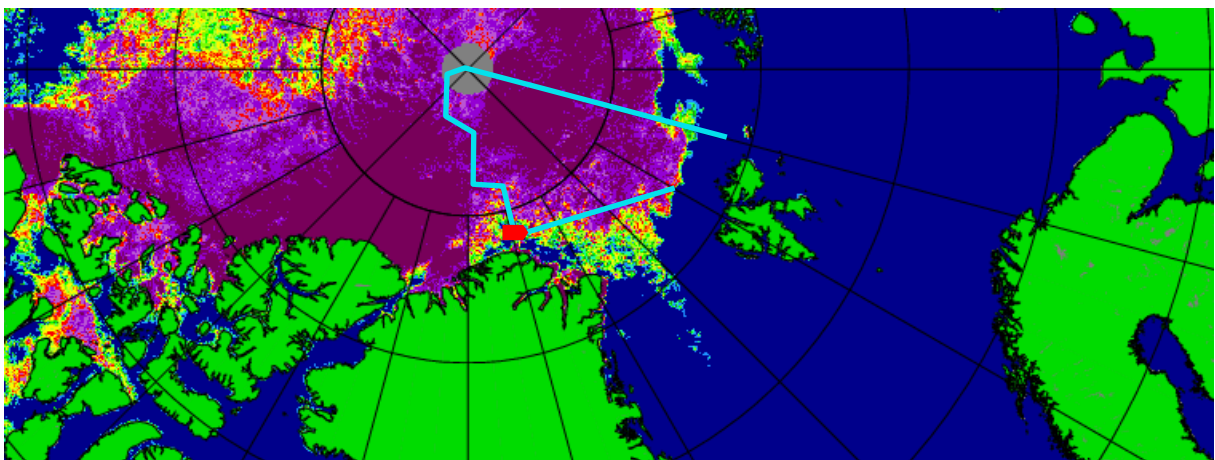

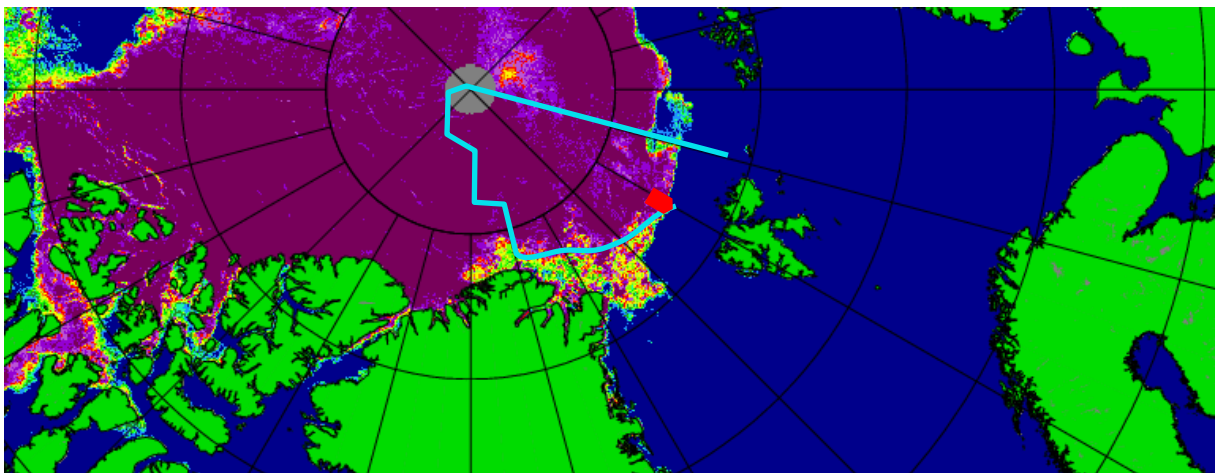
Resebrev från Isbrytaren Oden 2021-09-17

Hej på er!

Expeditionens arktiska forskning avslutades på kvällen den 11 september och är nu i transit mot Helsingborg. Vi befinner oss i skrivande stund utanför Stavanger på Norges sydvästra spets. I förra brevet befann vi oss vid Grönlands norra spets, Kap Morris Jesup. Efter dessa station hade vi en 200 nm lång sträcka att segla mot positionen N83°00' E010°00' som jag trodde skulle erbjuda rutten is, med rutten is menas att den håller på att smälta och sönderdelas. Detta var verkligen inte fallet utan för att hinna i tid till den tänkta slutstationen fick vi söka oss närmre iskanten för att lyckas få tid till den sista stationen. Isen har som ni nu förstått fortsatt varit tjock och svår att ha att göra med samt inkluderat mycket dimma och minusgrader.

Denna bild är från 2021-09-03. Is-koncentrationskarta där blå= 0-10%, grön-gul= 30-80%, röd-mörklila= 80-100% is-koncentration.

Denna bild är från 2021-09-12. Här ser ni att Arktis stänger för säsongen och tackar för sig. Ni ser hur det mörklila 100% is-täckning är på väg att lägga sig över hela regionen.

Bilderna ovan har tio dagars mellan sig så kan ni se att isen var betydligt gynnsammare i hela Arktiska bassängen för tio dagar sedan. Sommaren är slut, hösten lika så och nu tar vintern över. Sista tiden har präglats med mycket snöfall och minusgrader och vi fick lite känslan över när vi blev tvungna att avvika från den tänkta kursen mot slutstationen att Arktis ville bli lämnat i fred inför den stundande vintern. När denna tid av den säsongen är kommen så bildas det otroligt fin rimfrost och bara någon dag senare is-formationer på fartygets utrustning. Det går väldigt fort för rimfrosten att bilda långa kristaller så nästan går att se händelseförloppet.

Radioantenn täckt med rimfrost och is.

Otroligt läckert

Navigation

Isen har varit av bra kvalitet även på det sista benet, tjock och besvärlig. Vi fick även på sista benet avvika från vår tänkta rutt för att vi skulle hinna till slutstationen innan tiden för expeditionen tog slut. Detta är som jag nämnt i tidigare brev en trevlig upplevelse då vi hela tiden hör om den isfria arktiska bassängen. Givetvis så har isläget ändrat sig till det sämre en hel del med åren, men isfritt är det dock inte. Vi navigerade genom is där vallarna bildats till höjder över Odens fördäck som ligger någonstans runt sju meter över vattenytan. Tyvärr så är det väldigt svårt att försöka visa detta på tvådimensionella bilder men jag får göra ett försök på nästa sida. Detta var is som lämnat Grönländska kusten där den legat och pressats till dessa fantastiska formationer. Efter området med landfast is kom vi in i ett område med flerårsis. Flerårsis karaktäriseras med att den ser ganska platt och mjuk ut precis som om någon använt en slipmaskin för att slipa av alla skarpa och vassa ytor. Flerårsis har även en brungrå ton men den såg vi inte så mycket av då det låg nysnö på toppen av

detta fält. Väl framme på sista stationen så var det hög tid att bestämma vilken rutt vi skulle ta ner till Helsingborg. Valet föll på att ha gått hela vägen ute till havs vilket är ganska ovanligt för årstiden att kunna göra. Normalt så söker vi oss över Barents hav ner mot Nordnorge för att använda Norges fina kuststräckor den så kallade Hurtigruten, för att senare komma ut någonstans där vädret tillåter på Norges sydvästra kust. Vädret på hösten utmed Norges kust brukar vara allt annat än trevligt, men denna gång så har det varit fullt möjligt att gå utomskärs. Vi har givetvis fått känna på rullning och som idag så stöter vi duktigt i motsjö men dagens väder hade vi ändå inte kunnat undvika då vi kommit ut precis här och nu via Stavanger. Det har nog varit en omvälvande känsla för många och visst har jag sett ett och annat blekt ansikte.....

Oden jämte ett stycke före detta landfast flak med formationer högre än fördäcket

Samma stycke is som förra bilden men med kanske lite bättre perspektiv än förra bilden för att få en aning om hur hög den är.

Här kan man se färgnyansen som skiljer flerårsis och yngre is.

Fin optiskt fenomen med två bisolar med vertikalstolpe genom solen

En fin soluppgångsbild i motljus mot Norges kust tagen 2021-09-16

Forskningen

Nu arbetar forskarna med sina expeditjonsrapporter, packar, städar ja allt som kan tänkas att behövas innan ankomst till Helsingborg på söndag. På måndag mönstrar forskarna av Oden och lämnar en kuslig tomhet efter sig. Efter att ha varit 75 personer ombord så blir det väldigt tyst och tomt när vi bara blir runt 20 personer kvar. Forskningen avslutades med att vi tog en skopa botten sediment till allas förtjusning. Vi kan också konstatera att fiske i Arktis inte skulle vara en lönsam verksamhet. Vi har fiskat och fiskat och fiskat och lyckats fånga fyra fiskar. Trots denna fiskbrist som expeditionen kommer hem med är det ett mycket viktigt resultat att på Odens rutt genom Arktis fanns det väldigt lite fisk!!

Sista stationen, se den fina strukturen på flerårsflakets yta

Djurlivet

Här har det ändrats vilket vi förväntade oss när vi började närma oss iskanten. Vi har haft påhälsning av Isbjörn, valross, sälar, fåglar valar, delfiner ja vi har fått lystmätet uppfyllt för alla dagar där vi inte såg ett endaste liv. Här kommer en kavalkad av bilder som jag lyckats fånga under den sista tiden.

En underbar isbjörn som kom till att hälsa på oss fyra gånger och hade också den goda smaken att hålla sig borta när vi hade forskare på isen.

Ett riktigt charmtroll

Lite nyfiken var den på den utrustning forskarna hade placerat ut på isen

Här fick vi hjälp med att inspektera ventilerna till Odens thrustersystem (Foto Johan Andersson)

En nyfiken valross dök upp strax efter björnen

Den såg lit trött och orädd ut trots björnens närvaro.

Här har vi en white-beaked dolphin som hoppar glatt vid uppgrundningarna utanför västra Svalbard.

Livet ombord

Livet flyter på fint och alla verkar fortfarande att trivas ombord. Det märks att en del börjar bli rastlösa, men nu är det bara dagar kvar till att de får åka hem. Vi i besättningen börjar också bli redo för att lämna Oden efter denna expedition och det ska verkligen bli skönt att få komma hem till våra nära och kära.

Tack och farväl för denna gång

Det har varit en fantastisk resa genom den Arktiska bassängen där vi mött på en många olika is-typer som är representativa exemplen för områdena vi passerat. Det är sällan att vi får göra en resa som sträcker sig över en så stor yta av Arktis så det har verkligen varit ett sant nöje att få genomföra denna expedition inte bara för att vi lyckats transportera forskarna i sin rutt utan även för vår egen del. Det är inte bara forskarna som tar lärdom av en expedition som denna utan även vi som arbetar ombord som lär oss mer och mer om isen i denna svåråtkomliga plats på jorden. Sverige är idag ett av de få länder som har ledande kunskap om hur det går till navigera i hela arktiska bassängen i förhållanden som dessa. Oden är ett världsunikt fartyg som vi brukar titulera **"Probably the best Icebreaker in the world"** Vi vet att hon är det den bästa men vi är ju svenskar och måste vara lite ödmjuka eller hur;)

Jag måste också passa på att tacka för all den trevliga respons och uppskattning som jag fått från er läsare till mina brev. Det är mycket tack vare er respons som ger mig inspiration att skriva dem.

Nu säger jag och mina kameror farväl för denna gång och på återseende nästa år

Med nu icke så kyliga men dock innerliga hälsningar

Mattias